

Imagineering.

Lokomocja w perspektywie antropologicznej

Instytut Antropologii Uniwersytetu Gdańskiego oraz Polskie Towarzystwo Ludoznawcze Oddział Gdańsk zapraszają do nadsyłania zgłoszeń na ogólnopolską konferencję naukową, która odbędzie się 26.09.2024 r. w Gdańsku.

Antropologiczny namysł, do którego zachęcamy, czerpie inspirację z podstaw teoretycznych paradygmatu mobilności (*mobility turn / new mobilities paradigm*) [np. Sheller&Urry 2006; Urry&Grieco (eds.) 2012]; proponujemy jednak skupienie się na węższym wobec szerokiego i metaforyzowanego pojęcia „mobilność” – a uzasadnionym w polszczyźnie – pojęciu „lokomocja”, podkreślającym technologiczny wymiar ruchu (przemieszczanie się człowieka usprawnione mechanicznymi / silnikowymi środkami transportu).

Hasłem przewodnim konferencji jest neologizm *imagineering*¹ (kontaminacja słów *imaginary / imagination* i *engineering*) – wprowadzony do dyskursu antropologicznego przez Orvara Löfgrena (Löfgren 2004; por. Dalakoglou&Kallianos 2018). Naszym celem jest zwrócenie uwagi na osobliwy wpływ, relacje i zależności między społecznym imaginariem a technologią, inżynierią a wyobraźnią, człowiekiem a maszyną, kulturą a techniką.

Zachęcamy do zbadania wpływu lokomocji na społeczne imaginaria (*social imaginary*, Taylor 2004), jej oddziaływania na doświadczenia i praktyki kulturowe. Antropologiczna analiza i interpretacja może obejmować nie tylko wyobrażenia (zarówno świadome, jak i nieświadome), figury myślenia czy symbole, wartości, sensy i znaczenia przypisywane poszczególnym środkom i sposobom transportu (łódź, pociąg, samochód, samolot) oraz ich infrastrukturze i elementom przestrzeni (szlaki morskie i podniebne, autostrady i szyny, porty i lotniska, parkingi i stacje), lecz także praktyki z nimi związane, strategie adaptacji tych wytworów techniki, procesy przekształceń (tworzenie nowych znaczeń) i społeczno-kulturowych „zawłaszczeń” (de Certeau 2008) w różnych etnograficznych kontekstach.

---

¹ Chcemy odejść od znaczenia nadanego pojęciu *imagineering* przez *Walt Disney Company* i wykorzystywanego m.in. w pracach antropologicznych Noela B. Salazara (Salazar 2011, 2013), w których jest ono rozumiane jako konstruowanie i zarządzanie wyobraźnią, a precyzyjniej: tworzenie, projektowanie i budowa parków tematycznych.

Oto kilka zagadnień, które można rozważyć:

- **Zróżnicowania międzykulturowe.** Studium różnic kulturowych w wykorzystywaniu środków transportu, z uwzględnieniem lokalnych tradycji i praktyk związanych z lokomocją. Kulturowe konteksty i uwarunkowania lokomocji: jak różne społeczności przyjmują, przekształcają i nadają znaczenia środkom lokomocji. Identyfikacja kulturowych wzorców, które wpływają na sposób, w jaki społeczeństwa używają i postrzegają środki lokomocji i lokomocyjną infrastrukturę.
- **Zróżnicowania genderowe**
- **Lokalność.** Procesy codziennego transportu. W jaki sposób rozwój infrastruktury transportowej wpływa na życie społeczności lokalnych oraz na to, jak mieszkańcy interpretują i adaptują się do tych zmian. Przemiany lokalnych krajobrazów kulturowych, społecznych i gospodarczych.
- **Wykluczenie komunikacyjne.** Społeczne nierówności związane z dostępem do środków transportu i wynikające z tego różnice w doświadczeniu mobilności (identyfikacja i analiza).
- **Tożsamość.** Wpływ i rola transportu w kształtowaniu tożsamości jednostki i wspólnoty lokalnej. Kulturo- i tożsamościotwórcza rola środków lokomocji, np. kolei (Katalonia i żółty pociąg „kanarek”, Kanada i kolej transkanadyjska, Patagonia i stary patagoński express). Jak infrastruktura transportu wpływa na rozwój społeczności i kształtuje tożsamość lokalną.
- **Stosunki społeczne.** Analiza relacji społecznych, które zachodzą w różnych środkach transportu (komunikacja między pasażerami, wzorce zachowań, formowanie się społeczności podróżujących, interakcje z pracownikami transportu publicznego etc.). Badanie doświadczeń, interakcji i praktyk w miejscach pośrednich, punktach przesiadkowych (lotniska, dworce i stacje, poczekalnie, doki, porty, drogi, garaże...), ich znaczenie społeczne.
- **Wymiar afektywny i sensoryczny.** Analiza przywiązań emocjonalnych do konkretnych środków transportu, ich „siła afektywna”. Badanie doświadczeń, uczuć, pamięci i prywatnych światów.
- **Dziedzictwo kulturowe.** Środki lokomocji, ich infrastruktura oraz architektura jako elementy lokalnego dziedzictwa kulturowego, świadectwo kultury i historii.
- **Etnografia zawodów** związanych z lokomocją (kolej, lotnictwo, żegluga) oraz **subkultur lokomocyjnych** (np. modsi, ridersi, mikole).
- **Symbole.** Specyficzna symbolika związana z różnymi środkami lokomocji (np. odnosząca się do tożsamości społecznej czy statusu społecznego).
- **Zamieszkiwanie w podróżowaniu.** Lokomocja i jej infrastruktura a przestrzeń mieszkalna (kajuty/kabiny na statku, wany, wagony sypialne). Złożona współzależność pomiędzy podróżowaniem a zamieszkiwaniem.

Do wspólnego namysłu nad kulturowym wymiarem lokomocji zapraszamy badaczki i badaczy z różnych ośrodków naukowych, zainteresowanych pogłębionymi empirycznie badaniami, jak i poszerzoną teoretycznie refleksją antropologiczną, reprezentujących przede wszystkim dyscypliny naukowe takie jak: etnologia i antropologia kulturowa, nauki o kulturze i religii oraz nauki socjologiczne.

Na propozycje referatów czekamy do **15 maja 2024**. Zgłoszenia prosimy przesyłać przez formularz: <https://forms.gle/uxVkp3qWwxBm2Yk86> lub mailowo na adres antropologia lokomocji@gmail.com (wzór załączony do CFP). Do zgłoszenia prosimy dołączyć skan podpisanej Klauzuli zgody /RODO/ (wzór załączony do CFP).

Przewidujemy **opłatę konferencyjną** w wysokości **150 zł**, która obejmie m.in. materiały konferencyjne i poczęstunek. Szczegóły dotyczące uiszczania wpłat, w tym numer konta bankowego, zostaną podane po zakwalifikowaniu zgłoszeń.

Planujemy publikację wybranych przez redakcję i pozytywnie zrecenzowanych tekstów w formie recenzowanego numeru tematycznego czasopisma naukowego (2025 r.).

Organizatorzy:

- Instytut Antropologii Uniwersytetu Gdańskiego
- Polskie Towarzystwo Ludoznawcze Oddział Gdańsk

Komitet naukowo-organizacyjny:

- dr Agnieszka Bednarek-Bohdziewicz (kierowniczka naukowa)
- mgr Elżbieta Hoppe
- mgr inż. Zuzanna Śmigielska